

TBMM
HALKILARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9991

Tarih : 15.01.2025

22222

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞIKHAN* tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 15.01.2025

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

İlerleyen yaşlarına rağmen ağır işlerde çalışan emeklilerin sayısı gün geçtikçe artarken yaşam koşulları da zorlaşmaktadır. 16 Ocak 2024 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılan açıklamada 2024 yılının emekliler yılı olduğu ilan edilmiştir. Ancak 2024 yılında emeklilerin yaşam koşulları iyileştirilmediği gibi emeklilerin durumu günden güne daha da kötüye gitmiş ve gitmeye de devam etmektedir. Milyonlarca emekli açlıkla, yoksullukla, barınma sorunuyla boğuşurken, ilerlemiş yaşına rağmen çalışmaya mecbur bırakılmakta, çalışırken de iş cinayetlerinde yaşamını yitirmektedir. Yasal bir hak olan ve yıllarca verilen emekten sonra kazanılan emeklilik hem çalışmaya bağlı bir hak hem de çalışma hakkının devamı niteliğindedir. Tam da bu sebeple emeklilerin sorunları, çalışma hayatı sorunlarının önemli bir parçasıdır. Ömürlerinin verimli zamanlarını çalışarak geçirmiş olan yurttaşların emekli olduktan sonra devlet tarafından sonraki yaşamları için huzur ve refah düzeyinin sağlanması gerekmektedir. Ancak geçinemiyorum, emekliyim ama çalışmak zorundayım yoksa hayatta kalamam diyen kişi sayısı da gittikçe artmaktadır. Kira fiyatların 15 bin üstünde olması, marketlerde ve pazarlarda fiyatların her hafta artması bir yana olurken açlık ve yoksulluk oranı ile emekli maaşı arasındaki makas gittikçe açılmaktadır. Bir memurun maaşı bile 74 bin 552 lira olan yoksulluk sınırına erişememektedir. Yani günümüzde emeklilerin büyük bir kısmı asgari ücretin dahi çok altında bir ücretle, açlık sınırının da altında, zorlu yaşam koşullarında yaşamaya mahkûm bırakılmıştır.

TÜİK'in 2024 enflasyon verilerine göre, TÜFE yıl boyunca yüzde 44,38 artarken, bağımsız verilerde bu oran yüzde 83,40'a ulaşmıştır. İşçi ve Bağ-Kur emeklileri yüzde 15,75 zam alacağı,

memur maaşlarına ise toplam yüzde 11,54 artış yapılacağı basında da yer almaktadır. En düşük emekli aylığı için 14-15 bin TL bandında düzenleme beklenildiği belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınıza göre; Türkiye’de emeklilerin mevcut maaş seviyeleri, yaşam maliyetlerini karşılamaya yeterli midir? Yeterli değilse, bu konuda iyileştirme planlarınız nelerdir?
2. Bakanlığınız tarafından açlık sınırının altında olan emekli maaşları için ilgili emek örgütleri ve sendikalarla ortak bir çalışma gerçekleştirecek misiniz? Buna ilişkin planlamalarınız var mıdır?
3. Emekliler yılı ilan edilen 2024 yılında emeklilere ilişkin yapılan çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların içeriği ve mevcut durumu hakkında bir açıklamanız olacak mıdır?
4. 2025 yılında emeklilere ilişkin yapılması planlanan çalışmalar nelerdir? Açlık sınırı altında geçinemeyen emekli, dul ve yetim maaşlarına ilişkin bakanlığınız tarafından yapılan çalışmalar nelerdir?
5. Aldığı maaşla geçinemediğinden Bakanlığınıza, kamu kurum ve kuruluşlara, belediyelere sosyal destek yardımı için başvuran emekli sayısı kaçtır? Yapılan başvuruların illere göre dağılımı nasıldır? Başvuran yurttaşlara yapılan yardımlar nelerdir?
6. Emekli olduğu halde çalışmak zorunda kalan emekli sayısı kaçtır? Bakanlığınızın verilerine göre son 5 yılda emekli olduğu halde çalışmak zorunda kalan ve iş cinayetlerinde yaşamını yitiren yurttaş sayısı kaçtır?
7. Emeklilere yönelik sosyal yardımların artırılması veya çeşitlendirilmesi için 2025 yılı bütçesinde herhangi bir düzenleme yapılacak mıdır?
8. Sağlık hizmetlerine erişim konusunda emeklilerin yaşadığı sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümüne yönelik atılan adımlar nelerdir?
9. Emeklilerin barınma, kira ve temel ihtiyaç giderlerini karşılamada yaşadığı sıkıntılar hakkında daha önce herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılan çalışmalar var ise bunlar nelerdir?
10. Yaşlı nüfusun sosyal hayata entegrasyonu için bakanlığınız tarafından yerel yönetimler ve kamu kurumları ile yürütülen projeler var mıdır?